

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ ΜΙΚΡΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΜΑΝΘΑΝΟΝΤΩΝ
(ΟΜΑΔΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ)

Εισαγωγή στην ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας

Τι είναι η Ομαδοσυνεργατική Μέθοδος;

Βασικά χαρακτηριστικά:

συνεργασία, αλληλεξάρτηση, κοινωνική αυτονομία.

Οφέλη της μεθόδου για τους μαθητές:

κριτική σκέψη, αυτονομία, κοινωνικές δεξιότητες.

Η διδασκαλία σε μικρές ομάδες μαθητών (Cooperative Teaching).

Φάσεις:

- 1. Προετοιμασία της διδασκαλίας, σχηματισμός ομάδων και ανάληψη έργου**
- 2. Εργασία στις Ομάδες / Παρουσίαση εργασιών**
- 3. Συμπεράσματα / Εφαρμογή**
- 4. Αξιολόγηση**
- 5. Ανακεφαλαίωση**

Φάση 1: Προετοιμασία της διδασκαλίας, σχηματισμός ομάδων και ανάληψη έργου

Σκοπός: Να προετοιμαστούν οι μαθητές για τη διαδικασία, να σχηματιστούν ομάδες.

Περιγραφή: Ο/Η εκπαιδευτικός καθορίζει το θέμα και τους στόχους παρακινώντας τους εκπαιδευόμενους σε έρευνα και δράση, **σχηματίζονται οι ομάδες** με άξονα συγκεκριμένα κριτήρια, οργανώνεται το διδακτικό υλικό και γνωστοποιούνται ή υπενθυμίζονται οι διαδικασίες συνεργασίας.

Ρόλος εκπαιδευτικού: Εισαγωγή στο θέμα, καθορισμός στόχων, οργάνωση υλικού.

Δραστηριότητες: Ενεργοποίηση προϋπάρχουσας γνώσης, Σχηματισμός ομάδων με κριτήρια (π.χ. επίπεδο γνώσεων).

Φάση 2: Ομαδοσυνεργατική επεξεργασία και παρουσίαση εργασιών

Σκοπός: Οι ομάδες να επεξεργαστούν το θέμα με συνεργασία και κατανομή ρόλων.

Περιγραφή: Ο/Η εκπαιδευτικός σε συνεργασία με την ομάδα αποφασίζουν πώς ακριβώς θα γίνει η επεξεργασία του θέματος, κατανέμονται οι ρόλοι εντός της ομάδας και πραγματοποιείται η συγκεκριμένη επεξεργασία.

Οι ομάδες, μέσω των εκπροσώπων τους, **παρουσιάζουν ενώπιον της τάξης την κοινή τους εργασία** και όλοι θέτουν τα ερωτήματα και τους προβληματισμούς τους.

Ο εκπαιδευτικός προσφέρει κατάλληλη ανατροφοδότηση.

Ρόλος εκπαιδευτικού: Παρακολούθηση της διαδικασίας, καθοδήγηση και ανατροφοδότηση.

Δραστηριότητες: Χρήση φύλλων εργασίας ή ψηφιακού υλικού, παρουσίαση από εκπροσώπους των ομάδων.

Φάση 3: Συμπεράσματα και εφαρμογή

Σκοπός: Οι μαθητές να συστηματοποιήσουν τις γνώσεις και να εφαρμόσουν ό,τι έμαθαν.

Περιγραφή: Συντίθενται οι επιμέρους εργασίες και ο/η εκπαιδευτικός διευκολύνει τους μαθητές να συστηματοποιήσουν τα συμπεράσματα και να ονοματίσουν/συνοψίσουν/εφαρμόσουν τη νέα γνώση.

Ρόλος εκπαιδευτικού: Καθοδήγηση για σύνθεση συμπερασμάτων και πρακτική εφαρμογή.

Δραστηριότητες: Σύνθεση εργασιών, Εφαρμογή γνώσεων σε νέο πρόβλημα ή κατάσταση.

Φάση 4: Αξιολόγηση

Σκοπός: Αυτοαξιολόγηση και ετεροαξιολόγηση των ομάδων, βάσει στόχων.

Περιγραφή: Οι ομάδες αυτοαξιολογούνται και ετεροαξιολογούνται με άξονα την επίτευξη των προκαθορισμένων στόχων και την αποτελεσματικότητα της συνεργασίας των μελών της κάθε ομάδας, με εφαρμογή κατάλληλων τεχνικών αξιολόγησης.

Τεχνικές: Ερωτηματολόγια αυτοαξιολόγησης, Κριτήρια αξιολόγησης συνεργασίας.

Παραδείγματα: Ρουμπρίκες, ανατροφοδότηση από συμμαθητές.

Φάση 5: Ανακεφαλαίωση

Σκοπός: Μεταγνωστική επεξεργασία των όσων έμαθαν.

Περιγραφή: Η νέα γνώση ανακεφαλαιώνεται και επισημαίνονται τα βασικά στοιχεία

Μορφές Ανακεφαλαίωσης: Λεκτική, αναπαραστασιακή (χάρτες ιδεών), μεταγνωστική.

Δραστηριότητες: Δημιουργία εννοιολογικού χάρτη, Συζήτηση για δυσκολίες και συμπεράσματα.

Η διδασκαλία σε μικρές ομάδες μαθητών (Cooperative Teaching) Δόμηση διδασκαλίας 1

Θεματική: Ο θεσμός της οικογένειας (δομή, είδη, δικαιώματα, υποχρεώσεις των μελών της)

Ενδεικτικοί διδακτικοί στόχοι:

(εμπλουτίζονται ανάλογα με το διδακτικό πλαίσιο)

Οι μαθητές:

- Να κατανοήσουν τη δομή και τα είδη της οικογένειας.
- Να αναγνωρίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών της οικογένειας.
- Να συνεργαστούν αποτελεσματικά μεταξύ τους για την επίτευξη ενός κοινού στόχου.

Η διδασκαλία σε μικρές ομάδες μαθητών (Cooperative Teaching) Δόμηση διδασκαλίας 1

Θεματική: Ο θεσμός της οικογένειας (δομή, είδη, δικαιώματα, υποχρεώσεις των μελών της)

Βασικό γνωστικό πλαίσιο:

- Η οικογένεια είναι μια βασική κοινωνική μονάδα που αποτελείται από άτομα που είναι συνδεδεμένα με δεσμούς αίματος, γάμου ή υιοθεσίας. Η οικογένεια παίζει σημαντικό ρόλο στη ζωή των ανθρώπων, καθώς παρέχει αγάπη, υποστήριξη και φροντίδα.
- **Δομή/Είδη της οικογένειας:** Η δομή της οικογένειας μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τον πολιτισμό και την εποχή. Οι πιο συνηθισμένες μορφές οικογένειας είναι η **πυρηνική** οικογένεια (πατέρας, μητέρα και παιδιά) και η **διευρυμένη** οικογένεια (που περιλαμβάνει συγγενείς από διαφορετικές γενιές). Άλλο είδος οικογένειας είναι η **μονογονεϊκή** οικογένεια: Αποτελείται από έναν γονέα και τα παιδιά του.
- Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών της οικογένειας: Τα μέλη της οικογένειας έχουν δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σχέση τους. Αυτά περιλαμβάνουν δικαιώματα και υποχρεώσεις στην αγάπη και τη φροντίδα, στην προστασία, στην ίση μεταχείριση, κ.α.

Η διδασκαλία σε μικρές ομάδες μαθητών (Cooperative Teaching) : Δόμηση διδασκαλίας 1

Φάσεις διδασκαλίας

Περιγραφή

Προετοιμασία της διδασκαλίας

Ο εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να σκεφτούν τι σημαίνει για αυτούς «οικογένεια» και να μοιραστούν μία λέξη ή φράση που τους έρχεται στο μυαλό. Αυτό μπορεί να γίνει σε κύκλο, όπου κάθε μαθητής λέει κάτι διαφορετικό. Έπειτα τους βοηθά να σχηματίσουν ομάδες των 4-5 μαθητών με βάση τα ενδιαφέροντα των μαθητών ή τις δεξιότητες συνεργασίας τους. Οι μαθητές καλούνται να ονομάσουν την ομάδα τους και να επιλέξουν έναν αρχηγό και έναν γραμματέα. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να δώσει στους μαθητές χρόνο για να συνεργαστούν.

Εργασία στις ομάδες

Ο εκπαιδευτικός φέρνει τους μαθητές σε επαφή με πληροφοριακό υλικό για τη δομή, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της οικογένειας. Το υλικό αυτό μπορεί να ωθεί τους μαθητές σε:

- Συζήτηση κειμένων και καταγραφή συμπερασμάτων: Οι μαθητές μπορούν να συζητήσουν τα κείμενα στην ομάδα.
- Παρακολούθηση βίντεο ή ντοκιμαντέρ σχετικά με τη οικογένεια.
- Δημιουργία πινάκων ή γραφημάτων ή παρουσιάσεων.

Οι μαθητές εργάζονται στις ομάδες για να κατανοήσουν και να επεξεργαστούν τις πληροφορίες και για να παρουσιάσουν τα ευρήματά τους στην τάξη. Ακολουθεί η παρουσίαση.

Συμπεράσματα / Εφαρμογή

Οι μαθητές καλούνται να συνδυάσουν τις πληροφορίες που επεξεργάστηκαν κατά την εργασία στις ομάδες τους και να εφαρμόσουν τις νέες γνώσεις σε πρακτικά παραδείγματα. Π.χ. μπορούν να δημιουργήσουν ένα «οικογενειακό συμβόλαιο» που περιγράφει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις κάθε μέλους, βασισμένο σε όσα διδάχτηκαν.

Αξιολόγηση

Οι μαθητές αξιολογούν τη συνεργασία τους στην ομάδα. Ο εκπαιδευτικός αξιολογεί τις παρουσιάσεις των ομάδων.

Ανακεφαλαίωση

Ο εκπαιδευτικός (εναλλακτικά: οι αρχηγοί των ομάδων ή ένας μαθητής) συνοψίζει τα βασικά σημεία του μαθήματος.

Η διδασκαλία σε μικρές ομάδες μαθητών (Cooperative Teaching) Δόμηση διδασκαλίας 2

Θεματική: Βιώσιμη γεωργία και διαχείριση καλλιεργειών

Ενδεικτικοί διδακτικοί στόχοι:

(εμπλουτίζονται ανάλογα με το διδακτικό πλαίσιο)

Οι μαθητές:

- να κατανοήσουν τις βασικές αρχές της βιώσιμης γεωργίας.
- να αναγνωρίζουν τεχνικές βιώσιμης διαχείρισης σε μια καλλιέργεια, προσαρμόζοντας τις μεθόδους παραγωγής στις ανάγκες του περιβάλλοντος
- να αναλύουν και θα συγκρίνουν βιώσιμες πρακτικές καλλιέργειας, εντοπίζοντας τα πλεονεκτήματα και τις προκλήσεις τους

Βασικό γνωστικό πλαίσιο:

- Η βιώσιμη γεωργία είναι μια πρακτική που στοχεύει στη διατήρηση της παραγωγικότητας των καλλιεργειών χωρίς να υποβαθμίζεται το περιβάλλον. Περιλαμβάνει μεθόδους όπως η **εναλλαγή καλλιεργειών**, η **οργανική λίπανση**, η **διαχείριση υδάτων** και η **μείωση των χημικών**. Η εφαρμογή αυτών των τεχνικών αποσκοπεί στην εξοικονόμηση πόρων, την προστασία του εδάφους και των υδάτων, και τη βελτίωση της βιοποικιλότητας. Η βιώσιμη γεωργία προσφέρει λύσεις για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.

Η διδασκαλία σε μικρές ομάδες μαθητών (Cooperative Teaching) : Δόμηση διδασκαλίας 2

Φάσεις διδασκαλίας

Περιγραφή

Προετοιμασία της διδασκαλίας

Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει δύο ή τρεις δηλώσεις για τη βιώσιμη γεωργία, όπως «Η χρήση χημικών λιπασμάτων είναι απαραίτητη για την αύξηση της παραγωγής». Οι μαθητές ψηφίζουν γρήγορα σχετικά με το αν συμφωνούν ή όχι, και στη συνέχεια γίνεται σύντομη συζήτηση για τις απαντήσεις τους, ώστε να ενεργοποιηθούν προβληματισμοί γύρω από τις πρακτικές καλλιέργειας. Έτσι, οι μαθητές παρακινούνται να σκεφτούν τις τρέχουσες πρακτικές καλλιέργειας και να εντοπίσουν πιθανές επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. Σχηματίζονται ομάδες των 3-4 ατόμων. Κάθε ομάδα αναλαμβάνει να μελετήσει μια συγκεκριμένη πτυχή της βιώσιμης γεωργίας, όπως η διαχείριση υδάτων ή η χρήση λιπασμάτων.

Εργασία στις ομάδες

Οι ομάδες αναλύουν τα εγχειρίδια και άλλες πηγές για την καλλιέργεια με βιώσιμες μεθόδους. Κάθε ομάδα αναπτύσσει μια βιώσιμη στρατηγική καλλιέργειας με βάση την κατεύθυνση που έχει αναλάβει. Χρησιμοποιούν φύλλα εργασίας για να καταγράψουν τα βήματα της μεθόδου τους, τα οφέλη και τις προκλήσεις. Στη συνέχεια, προετοιμάζουν **και παρουσιάζουν** μια αναφορά για να μοιραστούν τις λύσεις τους με την υπόλοιπη τάξη.

Συμπεράσματα / Εφαρμογή

Οι παρουσιάσεις περιλαμβάνουν στρατηγικές διαχείρισης των πόρων, τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την εξοικονόμηση ενέργειας. Ο εκπαιδευτικός συντονίζει τη συζήτηση και ενθαρρύνει την ανταλλαγή απόψεων, προωθώντας τον κριτικό αναστοχασμό. Οι μαθητές καλούνται να συγκρίνουν τις διαφορετικές προσεγγίσεις και να αναδείξουν τα πλεονεκτήματα κάθε μεθόδου. Επίσης, ενθαρρύνονται να αναλύσουν τις περιβαλλοντικές και οικονομικές συνέπειες της κάθε προσέγγισης, ενώ παράλληλα καλούνται να εντοπίσουν τις στρατηγικές που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν πιο αποτελεσματικά μέσα από παραδείγματα που αφορούν την περιοχή τους.

Αξιολόγηση

Οι μαθητές αξιολογούν τη συνεργασία τους στην ομάδα. Ο εκπαιδευτικός αξιολογεί τις παρουσιάσεις των ομάδων.

Ανακεφαλαίωση

Ο εκπαιδευτικός (εναλλακτικά: οι αρχηγοί των ομάδων ή ένας μαθητής) συνοψίζει τα βασικά σημεία του μαθήματος.